

Innst. O. nr. 31

(1999-2000)

Innstilling fra næringskomiteen om lov om opphevelse av lov 5. februar 1965 nr. 2 om Statens Landbruksbank m.m. (Overføring av Landbruksbankens oppgaver til Statens nærings- og distriktsutviklingsfond)

Ot.prp. nr. 11 (1999-2000)

Til Odelstinget

Sammendrag

Landbruksdepartementet legger i proposisjonen frem forslag om å oppheve lov 5. februar 1965 nr. 2 om Statens Landbruksbank, samt visse mindre endringer i andre lover. Bakgrunnen for forslaget er Stortingets vedtak av 18. februar 1999 om at Landbruksbanken skal avvikles som egen virksomhet og integreres i Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND). Stortingets vedtak bygger på Innst. S. nr. 89 (1998-1999) fra næringskomiteen.

Under stortingsbehandlingen av proposisjonen (jf. Innst. S. nr. 89 (1998-1999)) mente et flertall i næringskomiteen at det var riktig å foreta en samordning av det arbeidet som skjer med forvaltning av virkemidler i landbrukspolitikken, og så dette som viktig både fordi det ville forenkle systemet og gjøre det mer oversiktlig. Samtidig mente flertallet at det også var viktig å se landbruksnæringen i sammenheng med øvrig næringsliv.

Når det gjaldt Statens Kornforretning, Omsetningsrådet og Fraktkontoret for slakt, mente næringskomiteens flertall at det var naturlig med en samordning av de tre institusjonene, men fremholdt at den nye enheten burde holdes samlet, og at den burde lokaliseres i Oslo.

De ordninger og virkemidler som omfattes av Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 89 (1998-1999) er en del av jordbruksavtalen. På bakgrunn av dette ble samordningen av forvaltningen og overføringen av oppgaver fra Statens Landbruksbank og fylkesmannen til SND, omtalt under jordbruksforhandlingene.

Landbruksbankens virksomhet i forhold til SND-lovens formålsparagraf

Ifølge SND-loven § 1 skal SND «fremme en bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i distriktene og i landet for øvrig ...».

Departementet viser imidlertid til at det er betydelig samsvar med de målsettingene som gjelder for SND og de ordningene som Landbruksbanken forvalter.

Utlånsvirksomheten

Departementet legger til grunn at Stortingets vedtak innebærer at Landbruksbankens finansielle ordninger og virkemidler opprettholdes, herunder at ordningene med boliglån og byggelån videreføres. I dette ligger det at bankens kunder skal få et finansieringsstilbud som gjør at de ikke kommer dårligere ut etter integreringen i SND. Departementet ser på dette som en av forutsetningene for å kunne dekke opp investeringsbehovet i næringen i de kommende år, for derved å kunne gjennomføre nødvendige omstillinger i landbruket.

Forholdet til forvaltningsloven og offentlighetsloven

I lov om SND § 6 første ledd er det fastsatt at forvaltningsloven og offentlighetsloven ikke gjelder for SND.

Når det gjelder forholdet til offentlighetsloven, har Regjeringen gått inn for at loven fortsatt skal gjelde for de sakene som overføres fra Landbruksbanken.

Organisatorisk løsning

I proposisjonen beskrives det hvordan Landbruksdepartementet tar for seg den organisatoriske løsning for det «nye SND».

Nærings- og handelsdepartementet vil komme tilbake til flere forhold knyttet til SND i den kommende stortingsmeldingen om SND.

Departementet går inn for at kommunene fortsatt skal kunne pålegges oppgaver når det gjelder Land-

bruksbankens låne- og tilskuddsordninger som nå overføres til SND.

Departementet legger opp til at SND skal få sine styringssignaler for de landbrukspolitiske virkemidlene gjennom St.prp. nr. 1 (1999-2000), stortingsproposisjoner om jordbruksoppkjøret, samt Landbruksdepartementets tildelingsbrev og forskrifter for ordningene.

Lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt § 2-30

Som følge av at Statens Landbruksbank skal opphøre som egen virksomhet, kan skattefritaket for banken og de tilknyttede driftskredittlagene tas ut av bestemmelsen.

Lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord § 7

Størstedelen av bygdeutviklingsmidlene vil bli overført til SND, mens de resterende ordningene blir igjen hos fylkesmannen.

Departementet foreslår derfor at jordloven § 7 oppheves som blant annet gir Landbruksdepartementet hjemmel til å pålegge fylkeskommunen å avgjøre søknader om penger som er avsatt til bygdeutvikling.

Arbeidsrettslige forhold

Tjenestemannsloven gjelder ikke for de tilsatte i SND. De tjenestemenn som overføres til SND blir dermed ikke lenger omfattet av tjenestemannsloven. Arbeidsmiljøloven vil gjelde fullt ut for disse. Videre vil det kollektive statlige avtaleverket bli erstattet av det avtaleverket som gjelder i SND.

Administrative og økonomiske konsekvenser

De av oppgavene til Statens Landbruksbank som i dag ivaretas av ansatte ved Fylkesmennenes landbruksavdelinger og ved Statens Landbruksbanks avdelingskontorer overføres til SNDs distriktskontorer.

De foreslåtte endringene vil ikke medføre økte kostnader, men vil kunne gi muligheter for effektiviseringsgevinst.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mimmi Bæivi, Bjarne Håkon Hanssen, Kjell Opseth, Torstein Rudihagen, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Rita Tveiten, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Terje Knudsen, fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan og Anita Apelthun Sæle, fra Høyre, Ansgar Gabrielsen og Ivar Kristiansen, fra Senterpartiet, lederen Morten Lund, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, har merket seg at Regjeringen fremmer forslag om å

opphøve lov 5. februar 1965 nr. 2 om Statens Landbruksbank. Dette har sammenheng med Stortingets vedtak av 18. februar 1999 om at Statens Landbruksbank skal avvikles som egen enhet og integreres i Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND). Dette fører til at behovet for det lovverk som banken bygger på faller bort. Komiteen har videre merket seg at departementet foreslår at videreføringen av bankens ordninger hjemles i SND-loven. Komiteen er enig i dette.

Komiteen har merket seg at departementet mener at formålsparagrafen i SND-lovens § 1 godt ivaretar de utvidede oppgaver SND nå vil få i form av forvaltning av landbrukspolitiske virkemidler. Komiteen er enig i dette.

Komiteen er enig i at Landbruksbankens finansielle ordninger og virkemidler opprettholdes, herunder ordningene med boliglån og byggelån. Komiteen understreker at Landbruksbankens kunder ikke skal få et dårligere finansieringstilbud etter integreringen i SND.

Komiteen har merket seg at Regjeringen vil vurdere SND-lovens § 6 om offentlighet i forbindelse med oppfølgingen av St.meld. nr. 32 (1997-1998) om offentlighetsprinsippet i forvaltningen. Komiteen er enig i at det kan være uheldige sider ved at SND etter integreringen av Statens Landbruksbank vil ha ulike ordninger underlagt forskjellige lover i forhold til offentlighet. Komiteen er derfor enig i at det arbeides videre med dette.

Når det gjelder forslaget til organisatorisk løsning som er skissert i proposisjonens kap. 7.6 viser komiteen til sine merknader i kap. 6.2 i Budsjett-innst. S. nr. 8 (1999-2000), hvor det legges opp til en annen styremodell enn det som ble avtalt i forbindelse med jordbruksoppkjøret.

Komiteen slutter seg til at kommunene fortsatt skal kunne pålegges oppgaver når det gjelder Landbruksbankens låne- og tilskuddsordninger som nå overføres til SND.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om opphevelse av lov 5. februar 1965 nr. 2 om Statens Landbruksbank m.m. (Overføring av Landbruksbankens oppgaver til Statens nærings- og distriktsutviklingsfond)

I

Lov 5. februar 1965 nr. 2 om Statens Landbruksbank oppheves.

II

I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) gjøres følgende endring:

§ 7 oppheves.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 2-30 første ledd bokstav e nr. 2 oppheves.

IV

Loven trer i kraft 1. januar 2000.

Lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn skal fremdeles gjelde for arbeidstakere som var tilsatt i Statens Landbruksbank og hos fylkesmennene før integrasjonen i Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, og som blir sagt opp på grunn av forhold som nevnt i denne loven § 13 nr. 1 bokstavene a, b og c. Fortrinnsrett til annen statsstilling og retten til ventelønn etter første punktum opphører tre år etter integrasjonen i Statens nærings- og distriktsutviklingsfond. Første og annet punktum gjør ingen innskrenkninger i rettighetene arbeidstakeren har etter lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 60 nr. 2 og § 67.

Oslo, i næringskomiteen, den 9. desember 1999

Morten Lund
leder

Bjarne Håkon Hansen
ordfører

Kjell Opseth
sekretær